

De stad als recreatiemilieu

Naar een nieuwe visie op stedelijk recreëren

Stedelingen zien recreatie vaak als 'naar buiten gaan'. Maar ook *binnen* stedelijke gebieden zijn recreatieve voorzieningen voor handen. Over de vraag hoe het recreëren in de stad moet worden ingepast, is in de loop van de tijd verschillend gedacht. Kan men zich alleen ontspannen in speciale daartoe aangelegde gebieden, of kan dat ook op plaatsen waar tegelijkertijd andere activiteiten als wonen en werken plaats vinden?

Om dergelijke vragen te kunnen beantwoorden is een *integrale visie* op stedenbouw en recreatie noodzakelijk en daaraan ontbreekt het momenteel. Wat we nodig hebben is een samenhangend geheel van denkbeelden, een ideologie, waarop het beleid gebaseerd kan worden. In de ontwikkeling van dat beleid moet de recreërende burger een belangrijke rol spelen.

NIEK VAN ES

In deze eeuw hebben in het denken over de stad twee ideologieën een belangrijke rol gespeeld.

Gedurende de jaren '20 en '30 zien we de opkomst van het functionalisme, waarin nieuwe ideeën over architectuur en stedenbouw werden ontwikkeld. In de jaren '60 en '70 ontstaat het anti-functionalisme. Ver-

tegenwoordigers hiervan hebben een totaal andere visie op de stad en de plaats van de recreatie daar binnen.

Het functionalisme ontstond als reactie op de erbarmelijke leefomstandigheden in de overvolle 19^e eeuwse steden. Als eerste uiting van het streven die omstandigheden te verbeteren, worden bij het begin van deze eeuw bij diverse grote steden de zogenaamde tuindorpen gebouwd. Deze ken-

merkten zich door een beperkte omvang en de bekende stedelijke problemen kwamen er meestal niet voor.

In de jaren '30 volgt de periode van het Nieuwe Bouwen, waarin het streven naar een gezonder leefmilieu kon worden voortgezet. Na de oorlog breekt de tijd aan van het *welvaartsoffensief*. Het produceren van 'steeds meer' wordt een doel op zich en alles wordt beoordeeld aan de hand van kwantitatieve normen. Het functionalisme blijkt hierin uitstekend te passen en de oorspronkelijke idealen raken op de achtergrond.

Functionele stad

De ruimtelijke vertaling van het functionalisme leidt tot de ontwikkeling van de 'uit-eengelegde' of 'functionele stad', waarin de verschillende aspecten van het (stedelijk) leven — wonen, werken, recreëren — ruimtelijk gescheiden worden.

Het centrum vormt de herinnering aan het schrikbeeld van de 19^e eeuwse stad en

In de functionele stad worden de verschillende aspecten van het leven ruimtelijk gescheiden. Zo ontstaan aparte gebieden om . . .

Amsterdam-S.V., Hemsterhuis, Comeniusstraat en omgeving

. . . te wonen . . .
en te recreëren.

. . . te werken . . .

Behalve vervreemding leverde dit enorme verkeersstromen op.

Foto's: Geert Kelfkens en Dienst R.O. Gemeente Amsterdam